

Budget 2024

Plan 2025-2026

Partille kommun

Säveån vid Kyrkbron och Kniven

Innehållsförteckning

Borgerlig allians har ordet.....	4
1 Driftbudget och nämndernas budgetramar 2024–2026	7
1.1 Kommunens skattesats	7
1.2 Driftbudget och ramfördelning	8
1.3 Särskilda satsningar.....	11
1.4 Lokalförsörjningsplanering	13
2 Investeringsbudget.....	14
2.1 Investeringsbudget	14
3 Den kommunala koncernen.....	16
3.1 Kommunens samlade verksamhet.....	16
3.2 Den kommunala koncernen.....	16
3.3 Andra företag med ägarintressen	17
4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	18
4.1 Generell princip.....	18
4.2 Ansvarsfördelning och roller.....	18
4.3 Planerings- och uppföljningsprocessen.....	19
5 Kommunens förutsättningar för perioden	20
5.1 Befolkningsprognos	20
5.2 Samhällsekonomi och skatteintäkter.....	20
5.3 Kommunens finansiella ställning.....	21
6 Balanskravet och resultatutjämningsreserv	23
6.1 Kommunens bestämmelser för när reservering till resultatutjämningsreserv är möjlig.....	23
6.2 Kommunens bestämmelser för när uttag från resultatutjämningsreserven är möjlig.....	23
6.3 Storlek på resultatutjämningsreserv	23
7 Ekonomistyrningsprinciper	24
7.1 Redovisningsprinciper	24
7.2 Budgetprocessen och resursfördelning	24

7.3	Roller och ansvarsfördelning	24
7.4	Ekonomisk uppföljning och prognos	24
7.5	Investeringar.....	25
7.6	Avgiftsfinansierad verksamhet.....	25
8	Kommunkoncernens mål för perioden.....	26
	Mitt i det goda livet - kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga målområden	26
8.1	God ekonomisk hushållning - kommunfullmäktiges finansiella målområden.....	28
8.2	Strategi 2035	30
9	Räkenskaper.....	31
	Resultaträkning.....	31
	Balansräkning.....	32
	Kassaflödesanalys	33

Borgerlig allians har ordet

Omvärlden och så även Partille befinner sig i en orolig tid. Kriget i Ukraina, kraftig inflation, ekonomisk oro med mera påverkar kommunen negativt. Kostnaderna ökar samtidigt som skatteintäkterna inte ökar i lika stor omfattning. Detta är en tid då vi behöver hålla i kostnaderna, ta långsiktigt ekonomiskt ansvar och fortsätta med vår framgångsrika tillsitsstyrning. Det är av stor vikt att alla förvaltningar och nämnder fortsatt arbetar med kostnadseffektivitet och har en budget i balans.

Vi fortsätter med uppräknings enligt Partillemodellen. Årlig uppräknings med två procent och målgruppsförändring är och har varit en garant över tid för den tillsitsstyrning som varit framgångsrik i Partille. Det ekonomiska läget och kraftigt ökade pensionskostnader innebär att vi lägger fram en budget med ett lågt resultat. Vi lägger 35 mnkr centralt för att täcka nämndernas ökade pensionskostnader (PO). Hade vi inte gjort så hade ex utbildningsnämnden fått ökade kostnader med 17,5 mnkr och vård och omsorgsnämnden med 11,2 mnkr (de andra nämnderna hade också fått ökade kostnader utifrån sin storlek, se sid.9).

Utöver att centralt ta den kostnaden lägger vi extra medel till:

Utbildningsnämnden får särskilda satsningar, utöver 2% och målgruppsförändring, om +33,2 mnkr: Ett generellt ramtillskott på 28 mnkr, där minst 10 mnkr ska gå till förstärkning inom förskolan (2023 gjorde vi ett tillskott på 10 mnkr med inriktning utökad personaltäthet), till upprustning av skolgårdar och förbättrad miljö i skolornas matsalar avsätts 0,7 mnkr.

En näringsriktig skollunch förbättrar koncentrationsförmågan och främjar goda studieresultat, och innebär att elever orkar med hela skoldagen. Ur folkhälsosynpunkt och inte minst för den jämlika hälsan är det viktigt att alla skolelever får en god, mättande och näringsrik skollunch. Likaledes ska de äldre på kommunens särskilda boenden tillförsäkras goda, näringsrika och energigivande måltider. För att i en ekonomiskt tuff tid med hög inflation säkerställa detta tillskjuts utbildningsnämnden 4,5 mnkr och Vård- och omsorgsnämnden 0,5 mnkr.

Vi vill att utbildningsnämnden under planperioden ska fokusera på kunskapsmål, studiero och trygghet i skolan, och ge tidiga insatser för att fler ska fullfölja sina studier. Lärarnas arbetsmiljö och roll i klassrummet ska stärkas.

Att arbeta förebyggande och hälsofrämjande är viktigt. Mycket görs redan idag, men arbetet med tidiga insatser i vård- och omsorg till äldre för att förebygga exempelvis undernäring, halk- och fallolyckor samt ensamhet behöver fortsatt stärkas. I syfte att främja hälsosamt åldrande och ökad livskvalitet samt minska behovet av kommunala vårdinsatser får vård och omsorgsnämnden i uppdrag att fortsätta det arbetet och tilldelas för det 0,3 mnkr. Utöver 2% och målgruppsförändring ges även nämnden ett generellt ramtillskott på 4 mnkr.

Det är viktigt att vår personal behärskar svenska på en tillfredsställande nivå. Därför har vi under 2023 satsat på ett kommungemensamt språklyft. För att detta ska fortsätta avser vi att använda strukturerade medel under 2024 för att sedan, vid behov utöka ramen i budgeten för 2025 för ändamålet

Som en del av omställningen till ett mer hållbart samhälle och för att uppmuntra till cykling och göra det säkrare och enklare att kunna använda cykel som transportmedel vill vi att samhällsbyggnadskontoret ska ta fram en cykelstrategi, där exempelvis prioriterade cykelstråk likväl som plan för kommande förbättring av gamla och nya cykelvägar framgår. Vi vill se att de prioriterade cykelstråken snöröjs bättre och snabbare samt att borttagning av grus sker tidigare än idag, ex vid två tillfällen i stället för som idag då grus kan ligga kvar till maj. Till detta, ökade elkostnader för belysning (som är en viktig trygghetsfråga) och för ökade kostnader då Partille växer avsätter vi totalt 9 mnkr till samhällsbyggnadskontoret.

Partille växer och ett område som vuxit och fortsatt växer närmaste åren är Öjersjö och vi vill att det säkerställs att det finns mötesplatser, aktivitetsytor och dylikt för invånare och besökare i området. En aktivitetsyta ska skapas i Hallen området, där barn och unga i området ska ha möjlighet att påverka innehållet. Kommunen tillsammans med Partillebo får i uppdrag att möjliggöra detta och utreda var man tillsammans kan skapa fler aktivitetsytor till gagn för barn och unga. Till det avsätter vi 1 mnkr i investeringsmedel (SBKs) och utökar kultur och fritidsnämndens ram med 0,4 mnkr.

I anslutning till att Partillebo AB beslutar om årsredovisning för räkenskapsåret 2023 samt utdelning som sker under 2024 ska en överföring om 8 mkr göras från kommunens helägda bostadsbolag enligt 5 § 1 p lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. De medel som överförs avses att användas till sociala insatser i enlighet med bilaga 4. Här är områdesteamet en viktig del. Se bilaga 3

Utdelning från Parthaella, då främst från energibolagen, ska göras för 2023 års räkenskapsår med minst 25 mnkr. Utdelningen kommer att användas till de kraftigt ökade pensionskostnaderna.

Som en del i koncernens hållbarhetsarbete gjordes en avsättning av medel 2022 för sluttäckning av den gamla soptippen Tingsängen. Arbetet med sluttäckning pågår och när det är klart vill vi att Partille energi, om det är möjligt, anlägger en solcellspark här. Skulle det dra ut på tiden vill vi att Partille energi arbetar vidare med att hitta annan lämplig plats för att etablera en solcellspark senast 2025.

Under planperioden ska, i enlighet med vår politiska överenskommelse, en förstudie gällande ny alternativt renoverad ishall tas fram. Detaljplan för ny konstgräsplan vid rugbyplanen Vallhamra ishall ska startas senast 2024.

Beståndet av lägenheter, såväl hyreslägenheter som bostadsrätter har ökat markant de senaste åren i Partille, vi vill att samhällsbyggnadskontoret tar fram ett underlag över mark där andra bostadsformer så som villor och radhus kan byggas.

Uppdrag som lades i budget för 2023 exempelvis kopplat till civilförsvar, trygghet och säkerhet, inköp och upphandling med mera ligger kvar och vi vill se en redovisning av hur mycket energislukande belysning/utrustning som återstår att bytas ut och uppskattad kostnad för detta. Vi ska fortsatt ha stort fokus på hållbarhetsfrågorna, och här är klimatlöftena en viktig del.

Ett gott näringslivsklimat är av stor vikt och kommunen ska fortsatt arbeta för att vara en serviceorganisation med myndighetsansvar.

Näringslivet men även våra föreningar är viktiga delar i det brottsförebyggande arbetet. I sommar träder en ny lag i kraft vilken innebär att kommunerna ska ta visst ansvar för samordning av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion, detta kommer vi framgent kalla för vårt lokala brottsförebyggande råd. Rådet ska även arbeta vidare med de uppdrag, i linje med det brottsförebyggande arbetet, som vi gav i budgeten förra året. 0,5 mnkr från den sociala överföringen ska gå till detta ändamål.

För att klara framtidens utmaningar behöver vi som kommun fokusera mer på att göra rätt saker och göra saker rätt. Vi ska ständigt arbeta för att vara så effektiva som möjligt för största möjliga kundnytta. Vi ska göra jämförelser och lära av andra jämförbara kommuner även utanför Göteborgsregionen för att på så sätt möta framtidens utmaningar. Det är även viktigt att få plats med innovation och nya lösningar, här kan antipiloter (dvs när man testar att ta bort en arbetsprocess) vara en del.

Som en följd av konjunkturen är det risk att arbetslösheten ökar och då är arbetslinjen extra viktig. De som har försörjningsstöd och som har arbetsförmåga, ska också ha krav på aktivitet. Kravet ska ta utgångspunkt i att den enskildas ställning på arbetsmarknaden stärks så att möjligheten till egenförsörjning ökar, när det är möjligt ser vi det som positivt om aktiviteten är till nytta för kommunen i stort. Detta är något social och arbetsnämnden ska ha extra fokus på under planperioden.

Personalen är vår viktigaste resurs för att ge våra invånare god välfärd. Det är viktigt att hela kommunen fortsätter arbetet med att vara en god och attraktiv arbetsgivare och för att öka kommunens konkurrenskraft behöver vi arbeta långsiktigt för att behålla vår personal och trygga kompetensförsörjningen.

Med detta ser vi att vi kan fortsätta leverera bra verksamhet till våra invånare, ge mesta möjliga nytta av varje skattekrona och fortsatt har förmågan att möta dagens och morgondagens utmaningar.

Marith Hesse (M)

Anders Midby (KD)

Erik Edlund (L)

Borgerlig allians i Partille

1 Driftbudget och nämndernas budgetramar 2024–2026

Budgetramarna till nämnderna har räknats upp med 2 procent. Därutöver får alla nämnder målgruppsjusteringar utifrån en modell som bygger på om nämndens målgrupp ökar eller minskar. De beräknade volymförändringarna baseras på befolkningsprognosen.

Dessutom har särskilda satsningar gjorts för specifika åtgärder inom vissa nämnder. Totalt har nämndernas ramar räknats upp med 5,4 procent (133 miljoner kronor) mellan 2023 och 2024. Det budgeterade resultatet år 2024 är 19,6 miljoner kronor vilket motsvarar 0,74 procent av skatter och bidrag. Målet är att ha ett resultat på 1 procent över en tre års period, vilket vårt budgetförslag följer. För åren 2025 - 2026 ökar skatteintäkterna inte lika mycket och ett arbete behöver således inledas för att anpassa verksamheten till ökade och förändrade behov av välfärd.

1.1 Kommunens skattesats

Kommunens skattesats 2024 är 19,96 procent.

Bilder från Partille kommun.

1.2 Driftbudget och ramfördelning

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelse	-64,4	-69,5	-72,1	-74,7
<i>Varav strukturresev och hyror</i>	-10,0	-15,0	-16,4	-17,8
Kommunkontor	-103,5	-107,2	-109,9	-113,3
Samhällsbyggnadskontor	-112,7	-130,0	-137,0	-142,2
<i>Varav SBK/Kollektivtrafik</i>	-22,0	-22,5	-23,0	-23,5
<i>Varav SBK/Kapitalkostnader gatuenheten</i>	-40,5	-47,0	-42,0	-55,0
Summa Kommunstyrelsens förvaltningar	-280,6	-306,7	-318,9	-330,1
Kommunfullmäktige	-6,8	-5,5	-5,7	-5,8
<i>varav Revision</i>	-1,8	-1,8	-1,9	-1,9
Överförmyndarverksamhet	-3,5	-3,9	-4,0	-4,1
Kultur- och fritidsnämnd	-109,0	-114,5	-117,0	-120,2
Utbildningsnämnd	- 1 246,0	-1 317,2	- 1 361,3	-1 405,0
Social- och arbetsnämnd	-154,2	-158,4	-163,0	-169,0
Vård- och omsorgsnämnd	-641,3	-666,7	-685,5	-709,8
Bygg- och miljönämnd	-7,8	-8,3	-8,5	-8,6
Valnämnd	-0,2	-1,2	-0,2	-1,5
Summa nämnderna	-2 449,4	-2 582,4	-2 664,1	-2 754,2
<i>% Förändring</i>	4,2%	5,4%	3,2%	3,4%
Pensionsutbetalningar. före -98	-45,0	-46,0	-47,0	-49,0
Finansförvaltningen	-35,2	-35,0	-35,0	-37,0
Exploateringsverksamhet	15,0	15,0	15,0	15,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 514,6	-2 648,4	-2 731,3	-2 825,4
Skatteintäkter och generella statsbidrag	2 532,6	2 668,0	2 762,6	2 868,4
<i>% Förändring</i>	5,1%	5,3%	3,5%	3,8%
Årets resultat	18,0	19,6	31,3	43,0

I följande tabell visas de målgruppsförändringar och särskilda satsningar som planeras inför budgetperioden. Målgruppsförändringar och särskilda satsningar är ramhöjande och ingår i budgetramen för kommande år. Total är målgruppsförändringen 15,1 miljoner och särskilda satsningar totalt 47,6 miljoner kronor samt kompensation för nya hyror uppgår till 5,6 miljoner kronor för år 2024.

Kommunstyrelsens budgetpost ”strukturreseven” uppgår till 15 miljoner kronor år 2023. Det är kommunstyrelsen som beslutar hur medel från Strukturreseven ska användas. Medel i strukturreseven ska användas till tillfälliga projekt eller till oförutsedda händelser som sker

under året. Hur medlen används initieras av den styrande politiken och beslutas i Kommunstyrelsen.

Kostanden för nämndernas PO (personalomkostnader) ökar kraftigt till 2024. I budgeten för finansförvaltningen finns 35 miljoner kronor reserverade för de ökade kostnaderna. Dessa medel kommer gå till nämnderna för att matcha deras ökade kostnader på PO under 2024.

Miljoner kronor	Budget 2024
Kompensation för PO	35,0
Utbildningsnämnden	17,5
Vård- och omsorgsnämnden	11,2
Social- och arbetsnämnden	2,2
Kultur- och fritidsnämnden	1,1
Kommunstyrelsen	0,4
Kommunkontoret	1,2
Samhällsbyggnadskontoret	1,1
Bygg- och miljönämnden	0,3

Målgruppsförändringar och särskilda satsningar

Miljoner kronor	Budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Målgruppsförändringar	15,1	25,8	32,5
Utbildningsnämnden	10,8	17,8	16,5
Vård- och omsorgsnämnden	1,8	5,2	10,6
Social- och arbetsnämnden	1,1	1,4	2,8
Kultur- och fritidsnämnden	0,4	0,4	0,8
Kommunkontoret	0,3	0,5	1,2
Kommunstyrelsen	0,2	0,1	0,1
Samhällsbyggnadskontoret	0,3	0,3	0,5
Bygg- och miljönämnden	0,1	0,0	0,0
Kommunfullmäktige	0,1	0,1	0,0
Särskild satsning	47,6		
Utbildningsnämnden	33,2		
Vård- och omsorgsnämnden	4,8		
Kultur- och fritidsnämnden	0,4		
Samhällsbyggnadskontoret	9,0		
Bygg- och miljönämnden	0,2		
Kompensation nya lokalkostnader:	2024	2025	2026
Totalt:	5,6	6,4	7,8
Kultur och fritidsnämnden - Jonseredsträdgårdar	1,0		
Kultur- och fritidsnämnden - Jonsereds IP	1,6		
Utbildningsnämnden – Förskola Öjersjö	2,2		
Vård- och omsorgsnämnden - Furulundsäldreboende	0,8		

1.3 Särskilda satsningar

Särskilda satsningar görs av politiken. Utgångspunkten är att de särskilda satsningarna bör vara från projekt som finansierats av strukturren. Det kan även vara satsningar för att förstärka nämndernas ramar eller anpassningar till nya krav på verksamheten. De särskilda satsningarna är ramhöjande om inget annat anges i texten nedan. I nedan text ingår inte kompensation för nya lokalkostnader.

Utbildningsnämnden: 33,2 miljoner kronor

Utbildningsnämnden ram ökas med 33,2 miljoner kronor. 4,5 miljoner kronor är en kompensation för den höga inflationen vilket bland annat lett till ökade livsmedelskostnader. 0,7 miljoner kronor är till upprustning av skolgårdar och förbättrad miljö i skolornas matsalar. Nämnden får även 28 mnkr i generell tilldelning, varav minst 10 mnkr ska gå till förstärkning inom förskolan.

Vård- och omsorgsnämnden: 4,8 miljoner kronor

0,5 miljoner är en kompensation för ökad inflation vilket bland annat lett till ökade livsmedelskostnader. Nämnden får även 4 mnkr i generell tilldelning och 0,3 miljoner är för att ytterligare arbete med förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Samhällsbyggnadskontoret: 9 miljon kronor

Samhällsbyggnadskontoret ram förstärks med 1 miljon kronor för kompensation av ökade el-kostnaderna för kommunens gatubelysning. 5 miljoner kronor är generella tillskott för att möta att Partille växer. 3 mnkr är tillskott för att förbättra cykelstråken, de ska snöröja bättre och snabbare samt att borttagning av grus ska ske tidigare på våren.

Bygg- och miljönämnden: 0,2 miljoner kronor

Nämnden tilldelas 0,2 miljoner kronor för att täcka upp de ökade kostnaderna i samband med att kommunen tar över alkohol- och tobakstillstånd från Göteborgs stad.

Kultur- och fritidsnämnden: 0,4 miljoner kronor

Nämnden tilldelas 0,2 miljoner kronor för mötesplats och 0,2 miljoner kronor för drift och underhåll av aktivitetsyta i Öjersjö. SBKs investeringsbudget höjs med 1 mnkr för investeringen av aktivitetsytan.

Generell tilldelning

Kommunen har tillsammans med Partillebo AB sett över och tagit fram en ny hyresmodell. Modellen gäller för alla nya hyror som kommunen hyr. Inför 2023 sågs kostnaden för alla befintliga hyreskontrakt över samt vilken uppräknings av hyresnivån som skulle göras till 2023. Genomgången resulterade i att hyresnivån inte räknades upp mellan 2022 och 2023. Det innebär en lägre hyra för Partille kommun motsvarande 20 miljoner kronor. Lägre hyreskostnader från Partillebo har inneburit lägre kostnader på nämnderna med samma belopp.

Översynen av hyresmodellen i kombination med ny koncernstruktur och bildandet av Parthaella har även inneburit att kommunens finansiella intäkter har ökat. Vård- och omsorgsnämnden tilldelas 4 miljoner kronor och utbildningsnämnden tilldelas 12 miljoner kronor i generella tillskott av dessa medel. (se ovan)

Ramväxlingar 2024

Miljoner kronor		
IT-chef ram växlas från Kommunstyrelsen till Kommunkontoret	+ 1,2 (Kommunkontoret)	-1,2 (Kommunstyrelsen)
Ekonom, 20%, ramväxlas från Vård- och omsorgsnämnden till Kommunkontoret	+0,2 (Kommunkontoret)	-0,2 (Vård- och omsorgsnämnden)

Vård- och omsorgsnämnden har under några år haft ett minskat behov av hemtjänst och boende på kommunens särskilda boenden. Nämnden utför alltså färre hemtjänsttimmar och det finns lediga platser på särskilda boenden. För att möjliggöra en god ekonomistyrning i nämnden och i kommunen kommer Vård- och omsorgsnämndens ram tillfälligt minskas med 10 miljoner kronor och finansförvaltningens ram tillfälligt höjas. Dessa medel kan inte användas till andra insatser i kommunen. Behovet av hemtjänst eller särskilda boendeplatser kan öka snabbt och då ska Vård- och omsorgsnämnden få tillbaka dessa medel för att tillgodose de behoven som uppkommer. Sker behovet under innevarande år återförs medel till Vård- och omsorgsnämnden via en intern transaktion. Ramarna kommer således inte justeras innevarande år utan görs i samband med nästkommande års budgetbeslut. Information till Kommunstyrelsen och Vård- och omsorgsnämnden kommer ske vid prognostillfällen under året om nämndens behov av medlen förändras.

Statsbidrag

Kommunen får både generella och riktade statsbidrag. Ett generellt statsbidrag används i systemet för kommunalekonomisk utjämning till att utjämna för skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar. Inom dem regleras också för utökat eller minskat uppdrag mellan staten och kommunen enligt finansieringsprincipen.

Riktade statsbidrag är öronmärkta pengar för vissa specifika ändamål. De ingår inte i skatteintäkten utan dessa måste kommunen ansöka om. Regeringen fattar beslut om riktade medel till kommuner för vissa specifika insatser. Riktade statsbidrag är vanligen tillfälliga satsningar som finns under något år.

Statsbidraget ingår inte i budgetramen då det är ett så kallat riktat statsbidrag. I budgeten som kommunfullmäktige behandlar fördelas endast generella statsbidrag. De generella statsbidragen ingår i raden skatteintäkter och fördelas ut till nämnderna enligt Partilles budgetmodell, det innebär att en nämnd inte kompenseras för generella statsbidrag utifrån SKRs (Sveriges kommuner och regioner) specifiering av statsbidrag. Endast i undantagsfall kommer generella statsbidrag delas ut till en nämnd under innevarande år. Det gäller generella bidrag som är av mer tillfällig karaktär och som redovisningsmässigt klassificeras som ett generellt statsbidrag.

1.4 Lokalförsörjningsplanering

Lokalbehoven tas fram och sammanställs i en startplan som revideras löpande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott får löpande information om kommunens behov och planer.

I de flesta fall innebär lokalbehoven en investering för Partillebo och utökade hyreskostnader för Partille kommun.

Nedan listas de objekt i startplanen där nämnderna får ersättning i budgeten. Lokalbehoven nedan ingår i koncernens investeringsplan och innebär utökade hyres- och driftskostnader från och med det år lokalen tas i bruk.

Nämndernas ram regleras, efter analys av ekonomiavdelningen, för nyproduktion och nya hyresobjekt. Kompensation för nya hyror kommer gå igenom där behovsanalys och lokaleffektivitet kommer ligga till grund för förslag till hyreskompensation till nämnderna. Nämnden ersätts endast med nettokostnadsökning.

Lokaler (Miljoner kronor)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kultur- och fritidsnämnden Jonseredsträdgårdar	1,0		
Kultur- och fritidsnämnden Jonsereds IP	1,6		
Kultur- och fritidsnämnden Vallhamra IP		x	
Utbildningsnämnden – Förskola Öjersjö	2,2		
Utbildningsnämnden – Förskola Lexby		x	
Utbildningsnämnden – Förskolor Sävedalen			x
Utbildningsnämnden – Skola Sävedalen			x
Vård- och omsorgsnämnden – LSS-boende		x	
Vård- och omsorgsnämnden – Furulundsäldreboende	0,8		
Totalt (miljoner kronor)	5,6	6,4	7,8

I tabellen ovan innebär X att nämnden kompenseras för hyran men att nivån på hyran i dagsläget inte är fastställd.

2 Investeringsbudget

Partille kommun är en tillväxtkommun och har högt ställda mål kring miljöer att bo och leva i. Antal invånare ökar varje år och det ställer krav på reinvesteringar och nyinvesteringar i infrastruktur och lokaler för kommunal verksamhet.

Kommunens samlade lokalbehov tas fram och sammanställs i en startplan som revideras löpande. Investeringar i lokaler för kommunal verksamhet görs i huvudsak av Partillebo AB och ingår i kommunkoncernens investeringsbudget.

Investeringar i infrastruktur och inventarier görs vanligtvis av kommunen själv.

Kommunens och koncernens investeringar sammanställs och redovisas i avsnittet nedan.

2.1 Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget

Investeringar görs i Partille kommun inom löpande årliga investeringar, investeringar inom den avgiftsfinansierade verksamheten samt övriga investeringar.

Löpande årliga investeringar är nämndernas reinvesteringar vilka är återkommande och relativt konstanta varje år.

Investeringar inom den avgiftsfinansierade verksamheten finns redovisade under respektive avgiftskollektiv (VA-verksamheten och avfallsverksamheten).

Övriga investeringar är av engångskaraktär, exempelvis i infrastruktur. Dessa binds per objektsnivå enligt bilaga till kommunbudgeten. Omdisponering mellan objekt är möjlig om förvaltningschef eller samhällsbyggnadschef godkänt.

Investeringarna i tabellen nedan redovisas per nämnd. I bilaga 2: Investeringar per nämnd redogörs för vilken typ av investering (löpande investering eller övrig investering) som respektive nämnd har. Under respektive typ delas investeringarna delas in i olika objekt.

Miljoner kronor	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen	0,1	0,1	0,1
Kommunkontoret	10,0	5,0	5,0
Samhällsbyggnadskontoret	132,3	156,3	161,3
SBK/VA-verksamheten	14,4	34,2	45,2
SBK/Avfallsverksamheten	0,0	15,0	25,0
Kommunfullmäktige	0,1	0,1	0,1
Kultur- och fritidsnämnd	3,0	3,0	3,0
Utbildningsnämnd	11,5	11,5	11,5
Social- och arbetsnämnd	0,5	0,5	0,5
Vård- och omsorgsnämnd	4,0	4,0	4,0
Bygg- och miljönämnd	0,2	0,2	0,2
Summa kommunen	176,1	229,9	255,9

Koncernens investeringsbudget

Kommunkoncernens investeringar består av kommunens investeringar samt Parthaella AB:s investeringar. Parthaella gör investeringar i bostäder, lokaler och energifastigheter. Partillebo AB:s investeringar i lokaler specificeras i bilaga 3.

Miljoner kronor	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Partille kommun	176,1	229,9	255,9
Partillebo AB Bostäder	198,0	207,0	208,0
Partillebo AB Lokaler	263,0	277,0	231,0
Partillebo AB Fjärrvärme	23,0	23,0	23,0
Partillebo AB Elnät	26,0	15,0	15,0
Totalt Parthaella AB	510,0	522,0	477,0
Summa kommunkoncernen	686,1	751,9	732,9

Partille växer – Drönbilder över Partille kommun.

3 Den kommunala koncernen

Hur en kommun är organiserad och utför verksamhet varierar från kommun till kommun. Många av kommunens ansvarsområden styrs av kommunallagen och annan speciallagstiftning, några av de verksamheter kommunen bedriver är frivilliga.

3.1 Kommunens samlade verksamhet

Den största delen av Partille kommuns verksamhet bedrivs via de kommunala nämnderna och förvaltningarna. En mindre del av kommunens verksamhet bedrivs av kommunala koncernföretag och andra företag med ägarintressen. Kommunen använder sig även av privata utförare i viss omfattning.

Visualisering av kommunens samlade verksamhet.

3.2 Den kommunala koncernen

Nämnderna: Partille kommun har sju nämnder och bedriver också överförmyndarverksamhet i samverkar med andra kommuner. Nämnds- och förvaltningsorganisationen finns sammanfattat nedan i bilden ”Kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation”.

Parthaella AB är kommunens ägarbolag som bildades i december 2022. Parthaellas primära syfte är att äga och förvalta aktierna de bolag som bedriver verksamhet med kommunalt ändamål. Parthaella ägs till hundra procent av kommunen.

Partillebo AB är ett allmännyttigt fastighetsbolag som till hundra procent ägs av Parthaella. I bolagskoncernen ingår ägande och förvaltning av bostäder samt kommunala och kommersiella fastigheter. Partillebo AB äger och förvaltar en väsentlig del av kommunens verksamhetslokaler.

Partille Energi AB ägs till hundra procent av Parthaella och sköter produktion och distribution av fjärrvärme och gas i Partille kommun. Elnätet ägs av Partille Energi Nät AB, ägt av Partille Energi AB.

Kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

3.3 Andra företag med ägarintressen

Grefab, Göteborgsregionens Fritidshamnar AB, är ett bolag som bildades 1973 med kommunerna Göteborg, Mölndal, Partille och Ale som delägare. Grefab ska verka för att tillgodose behovet av fritidsbåtsplatser och därtill hörande service för boende i ägarkommunerna.

Gryaab AB svarar för rening av avloppsvattnet i Göteborgsregionen.

Renova AB är ett miljöföretag inom avfall och återvinning.

Räddningstjänsten i Storgöteborg är ett kommunalförbund (räddningstjänstförbund) bestående av Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum.

Göteborgsregionen, GR, är ett kommunalförbund i Västsverige, bildat 1995. GR består av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille, Stenungssund, Tjörn, Öckerö, Alingsås och Lilla Edet. GR:s uppgift är att verka för samarbete över kommungränserna och vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte inom regionen.

4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodellen beskriver hur verksamheten leds och styrs, dvs hur det går till att besluta och följa upp. Styrmodellen bidrar till att skapa en helhetsbild och en röd tråd hela vägen från vision till verksamhet och säkerställer på så sätt att den politiska viljeriktningen får genomslag. Styrmodellen ska vara ett stöd och skapa struktur för kommunens planering- och uppföljningsarbete. Varje förvaltning och bolag ansvarar för att upprätta rutiner och arbetssätt utifrån detta.

För att nå effekt behöver styrningen konkretiseras och beskrivas mer detaljerat. Detta görs i ett antal dokument; bland annat reglementen, policys och riktlinjer.

4.1 Generell princip

Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt ska alltid behandlas av kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Villkor för kommunens nämnder och styrelser är

- Att kommunens mål, riktlinjer, reglementen och policys med mera följs
- Att lagar, avtal och anvisningar följs
- Att beslut ryms inom tilldelad budget
- Att de kvantitativa och kvalitativa mått kommunfullmäktige angivit följs upp och utvärderas för att nå ständiga förbättringar
- Vid konflikt mellan verksamhetens mål och ekonomiska medel är ekonomiska medel överordnade verksamhetens mål

4.2 Ansvarsfördelning och roller

Partille kommun styrs av förtroendevalda som valts direkt av medborgarna. Målsättningen är att så långt det är möjligt ha en tydlig ansvarsfördelning mellan förtroendevalda och tjänstemän. Den politiska nivån arbetar med frågor om vad som ska uppnås samt när i tiden, de formulerar en långsiktig vision, mål och sätter ramarna för finansiering. Med specifika kompetenser och kunskaper har kommunens tjänstepersoner sedan ansvaret för hur verksamheten bedrivs och vem som utför uppdrag. Förtroendevalda svarar för ”vad, varför och när-frågor” medan tjänstemän hanterar ”hur och vem-frågor”.

4.2.1 Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar befolkningen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Det här gör kommunfullmäktige:

- Tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi till exempel beslut om budget, skattesats och avgifter för kommunal service
- Beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer
- Väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna
- Väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet

4.2.2 Nämnderna och styrelsens uppdrag

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges mål och riktlinjer, och på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Bolagen styrs på liknande sätt genom bolagsordningar och ägardirektiv. Nämnder och bolag står under kommunstyrelsens uppsikt och ska följa direktiv från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige kan också fördela riktade uppdrag till nämnder och

bolag.

Kommunstyrelsen följer sitt reglemente, liksom övriga nämnder, men har utöver det en uppsiktsplikt över övriga nämnder samt bolagen, och ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen kan också göra framställningar hos kommunfullmäktige och nämnder och begära in yttranden och upplysningar. Lednings- och samordningsfunktionen innebär att kommunstyrelsen ska upprätta styr- och ledningssystem och ge ramar för planering, budgetprocess och uppföljning.

Kommunstyrelsen ska följa omvärldsutvecklingen, inte minst den ekonomiska utvecklingen med dess konsekvenser för skatteunderlag.

4.2.3 Medarbetarnas roller

I Partille kommun ska varje medarbetare ha en tydlig roll och se sin betydelse för att uppfylla nämndens mål och i förlängningen, kommunens mål. Ett gott medarbetarskap ska präglas av kommunens gemensamma värdeord; allas lika värde, professionalitet och framåtanda.

Varje medarbetare har ett ansvar att tillsammans med kollegor och chef verka för en god arbetsmiljö. Det kan handla om att bidra till god stämning, komma med förslag på nya lösningar, se till att arbetsplatsen är säker samt att följa de regelverk och riktlinjer som finns kring olika moment i arbetet. Medarbetare ska känna till de rättigheter och skyldigheter som följer med anställningsavtalet och vara goda representanter för Partille kommun i sina yrkesroller.

Gemensamt skapar medarbetarna värde för kommunens invånare.

4.3 Planerings- och uppföljningsprocessen

Planering utgår från tidigare resultat och erfarenheter samt omvärldsbevakning. En väl genomförd analys utifrån uppföljningen är en förutsättning för god styrning i planeringsfasen. I planeringsfasen beslutas om mål och strategier för kommande period genom att identifiera förbättringsområden, bedöma behov och efterfrågan samt fördela tillgängliga resurser.

4.3.1 Kommunbudget och kommunens årsredovisning

Kommunfullmäktige fastställer övergripande målområden och indikatorer för hela kommunen samt anslår resurser till nämnderna i kommunens budget. Budgetbeslutet tas enligt ordinarie tidplan i juni månad. Fullmäktige följer upp budgeten vid två tillfällen under året, vid delårsbokslutet och i kommunens årsredovisning vid årsskiftet. Nämndernas verksamhetsplan och årsredovisning. I verksamhetsplanerna bryter nämnderna ner kommunfullmäktiges målområden och indikatorer, där så är möjligt, till nämndmål samt fördelar verksamhetens resurser. Avdelningar och enheter arbetar fram aktiviteter för sina verksamheter utifrån nämndernas mål. Nämndernas bedömning av måluppfyllelse utgår från utfallet av valda indikatorer samt analys av dessa och verksamhetens utförda aktiviteter.

Kommunens planerings- och uppföljningsprocess.

5 Kommunens förutsättningar för perioden

5.1 Befolkningsprognos

I Sverige ökar andelen yngre och äldre snabbare än personerna i åldrarna 20–64 år. Det innebär att färre arbetande invånare behöver försörja fler framöver. I Partille kommun ökar dock befolkningen i förvärvsaktiv ålder nästan lika mycket som åldrarna 0–19 år och 65 år och äldre. Befolkningen i Partille kommun förväntas öka med ca. 3 procent fram till 2026. De åldrar som ökar mest under perioden är 80 år och äldre som beräknas öka med ca. 11 procent. Gruppen 80 år och äldre står även fortsättningsvis under prognosperioden (fram till 2032) för den absolut största procentuella befolkningsökningen. Under början av 2023 passerade kommunen 40 000 invånare och 2026 beräknas kommunen ha ca. 41 800 invånare.

Det är osäkert vilken effekt som pandemin, inflationstakten och konjunkturen har på befolkningsutvecklingen på såväl kort som lång sikt. SCB spår ett något lägre födelsetal under de kommande åren för riket, den utvecklingen antas även gälla för Partille kommun. Dessutom ser vi att en del planerad nybyggnation skjuts framåt tidsmässigt på grund av den rådande konjunkturen.

Ålder	2023	2024	2025	2026
0	431	437	439	448
1-5	2 644	2 673	2 640	2 649
6-15	5 737	5 776	5 795	5 782
16-18	1 532	1 599	1 643	1 747
19-24	2 455	2 454	2 463	2 538
25-64	20 875	21 119	21 162	21 489
65-79	5 002	4 999	4 985	5 026
80-89	1 551	1 638	1 728	1 778
90-w	367	360	346	353
Summa	40 594	41 054	41 202	41 811

5.2 Samhällsekonomi och skatteintäkter

Sverige och större delen av världen har en skakig ekonomi med hög inflation och stora osäkerheter i tillväxten. Sverige är i början av en lågkonjunktur vilket kan leda till ökad arbetslöshet. Den höga inflationen kommer få effekt på framför allt kommunens kostnader, till exempel för livsmedel och material. Läget på arbetsmarknaden är en viktig faktor för kommunens skatteintäkter. Den höga inflationen påverkar kommunens pensionskostnader 2023 och 2024, prognosen är att inflationen dämpas något och då kommer även pensionskostnaderna minska. Lönerörelsen märkte landade på en historisk hög nivå 2023 vilket kommer öka kommunens kostnader för personal mer än skatteintäkterna ökar de närmsta åren det innebär att vi behöver se över och anpassa kostnader till intäkterna. Kommunen behöver ha ett överskott för att kunna självfinansiera framtida investeringar.

5.3 Kommunens finansiella ställning

5.3.1 Kommunens ekonomiska resultat

För att finansiera det planerade investeringsbehovet utan att behöva ta lån, behöver kommunen ha positiva ekonomiska resultat. Det vill säga, ett positivt resultat är avgörande för att kunna finansiera framtida investeringar med egna medel.

När kommunens investeringar kan göras med egna medel utan att kommunen tvingas ta lån, och på så sätt får ökad belastning i form av ökade finansiella kostnader, kan framtidens kommuninvånare ges möjlighet till samma välfärd som dagens kommuninvånare. Desto större investeringsbehov kommunen har desto högre krav på resultatnivån. Långsiktig progressiv planering av så väl investeringar som ekonomiskt resultat krävs.

Verksamhetens resultat

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens resultat (Kommun) miljoner kronor	68	162	230	44	63	74	78
Verksamhetens resultat (Kommun) %*	3,0	6,8	9,2	1,7	2,4	2,7	2,7
Årets resultat (Kommun) miljoner kronor	69	251	154	18	20	31	43
Årets resultat (Kommun) %*	3,1	10,5	8,1	0,7	0,7	1,1	1,5

* andel av skatter och statsbidrag

Finansiellt utrymme

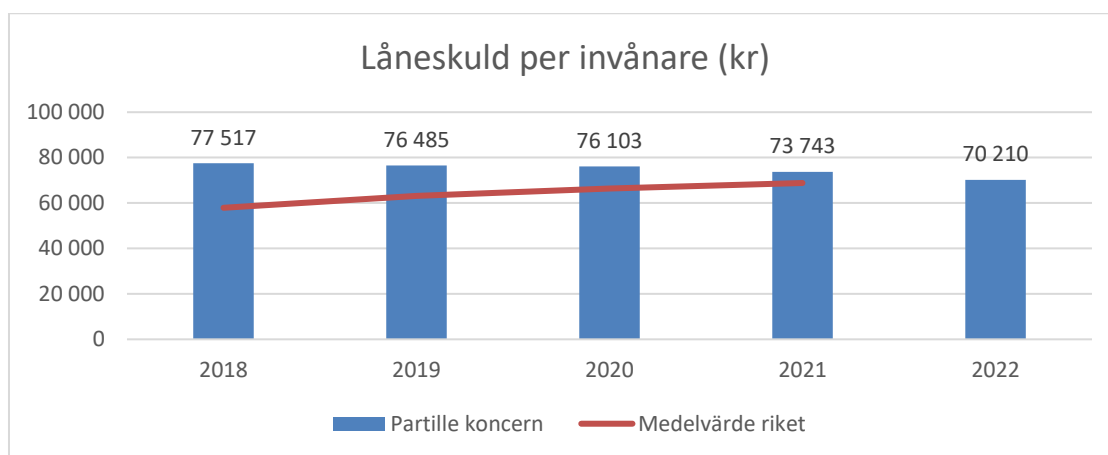
	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens resultat (Kommun) miljoner kronor	68	162	230	44	63	74	78
Avskrivningar	75	95	77	62	70	95	80
Finansiellt utrymme *	143	258	307	106	133	169	158
Självfinansieringsgrad %	150	200	233	82	76	74	62

* Det finansiella utrymmet är det kommunen har kvar till att göra investeringar.

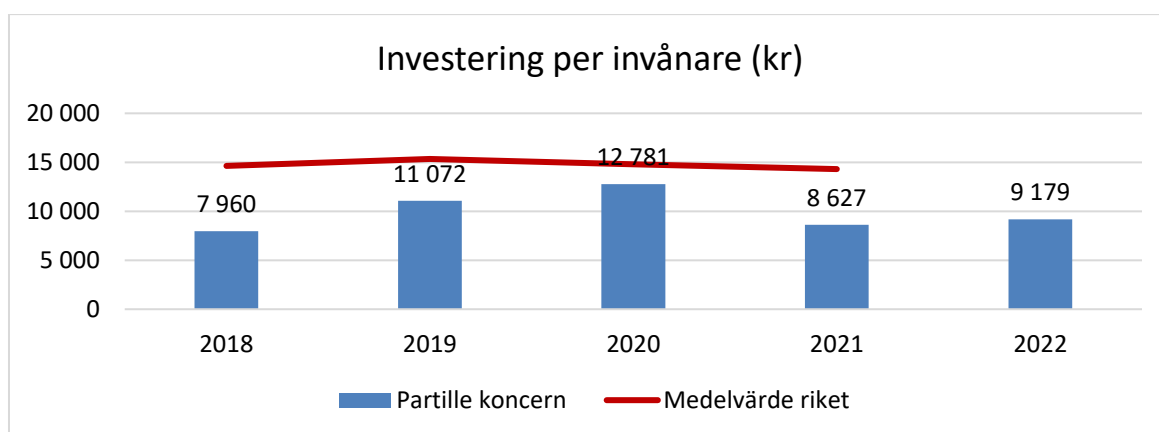
Ovanstående siffror baseras på tidigare årets utfall samt det budgeterade resultatet för planeringsperioden. Kommunens målsättning är att självfinansieringsgraden ska vara 100 procent över tid. För att kommunen ska fortsätta att växa kan det innebära att prioriteringar kommer att behöva göras i investeringsprojekt för att kassaflödet inte ska vara negativt.

5.3.2 Investeringar

Kommunens verksamhetslokaler ägs av kommunens helägda bolag – Partillebo AB vilket innebär att bolaget investerar och kommunen hyr lokalerna. Partille är en tillväxtkommun och flera stora investeringsprojekt har pågått de senaste åren och planeras även framåt. De senaste åren har kommunens låneskuld/invånare överstigit medelvärdet i riket.

Kommunala investeringar ger sällan en ekonomisk avkastning som kan användas för att betala de kostnadsökningar eventuell lånefinansiering medför. Om kommunen kan nyttja befintliga investeringar effektivare samt undvika att ta lån för att finansiera det investeringsbehov som föreligger skapas utrymme för att kunna hantera ökade verksamhetskostnader. Ett sätt att göra detta på är att kommunens investeringar även fortsättningsvis finansieras helt med skatteintäkter.

Under 2024 budgeterar kommunen 175 miljoner till investeringar vilket motsvarar 6,6 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Koncernens investeringsbudget för 2024 är 685 miljoner kronor.

5.3.3 Borgensåtaganden

Borgensavgifter uppdateras årligen i enlighet med kommunens riktlinje för borgensåtagande. För 2024 är avgifterna för respektive borgensåtagande:

Partillebo AB	0,52 %
Montessoristiftelsen i Partille	0,32 %
Stiftelsen Casa Montessori	0,65 %

6 Balanskravet och resultatutjämningsreserv

Kommunens ekonomi ska vara i balans. Balanskravet kompletterar god ekonomisk hushållning och fastslår att det inte är tillåtet att budgetera och redovisa underskott. Balanskravet anger den lägstanivå en kommun kan ha för det finansiella resultatet, på sikt behövs positiva resultat för att kunna egenfinansiera investeringar utan lån.

Konstateras ett negativt balanskravsresultat ska underskottet regleras inom tre år. Kommunen har en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). Genom att nyttja medel från resultatutjämningsreserven så att balanskravsutredningen uppgår till noll upphävs kravet på att återställa ett negativt resultat inom tre år. RUR uppgår år 2022 till 200 miljoner kronor. Resultatutjämningsreserven möjliggör för kommunen att utjämna variationer i intäkter över en konjunkturcykel. Genom RUR kan skatteintäkterna jämnas ut över tid och på så sätt skapas stabilare planeringsförutsättningar för kommunen.

	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Balanskravsresultat	24,3	18,0	19,6	31,3	43,0

6.1 Kommunens bestämmelser för när reservering till resultatutjämningsreserv är möjlig

Om balanskravsresultatet är positivt efter avdrag med 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är reservering till resultatutjämningsreserv möjlig. Innan reservering beslutas av kommunfullmäktige bör en samlad bedömning av de framtida ekonomiska förutsättningarna göras för att bedöma hur stor reservering till resultatutjämningsreserv som skall göras.

6.2 Kommunens bestämmelser för när uttag från resultatutjämningsreserven är möjlig

Beslut att använda resultatutjämningsreserven kan fattas i samband med budgetbeslutet, men det faktiska uttaget ur resultatutjämningsreserven beslutas i samband med fastställande av bokslutet. Medel från resultatutjämningsreserven får endast användas för att täcka upp ett negativt resultat i balanskravsutredningen. Reserven får användas till att nå max ett nollresultat i balanskravsutredningen.

Om SKR:s rekommendation följs kan medel från resultatutjämningsreserven nyttjas när skatteunderlaget understiger den genomsnittliga skatteutvecklingen i Partille kommun de senaste 10 åren.

6.3 Storlek på resultatutjämningsreserv

Kommunens resultatutjämningsreserv ska inte överstiga 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

7 Ekonomistyrningsprinciper

Ekonomistyrningsprinciperna innehåller ramverket för vilken kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ekonomiska styrning av kommunen sker. Principerna för ekonomistyrningen avser i första hand förhållandet mellan kommunfullmäktige/kommunstyrelsen och nämnderna. Kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning har vidare ett särskilt ansvar för att övervaka att ekonomistyrningsprinciperna följs och för att lägga fram förslag till riktlinjer samt tillämpningsanvisningar.

7.1 Redovisningsprinciper

Redovisningen utgår ifrån lagen om kommunal redovisning som innehåller regler om löpande bokföring, årsredovisning och värdering. Förutom ovan nämnda lag utgår redovisningen från redovisningspraxis samt de rekommendationer som lämnas av rådet för kommunal redovisning. Vidare har kommunen upprättat rutiner som säkerställer att den ekonomiska informationen är korrekt och likvärdig i den historiska, framtida och nuvarande ekonomiska redovisningen.

7.2 Budgetprocessen och resursfördelning

Kommunfullmäktige fattar i juni månad beslut om den budget och skattesats som ska gälla för nästkommande år samt en plan för följande två år. Kommunfullmäktiges beslut föregås av en budgetberedning som hålls några månader tidigare. I budgeten beslutar kommunfullmäktige om de ekonomiska ramar nämnderna har för att bedriva verksamhet. Ramarna räknas upp med två procent gentemot föregående år. Nämndens ram räknas också upp med målgruppsförändring, som baseras på den senaste befolkningsprognosen samt kommunens faktiska kostnad för verksamheten. I de fall nya behov av lokaler finns kompenseras nämnden för den ökade lokalkostnaden. Ramfördelningen ska stimulera ett sunt ekonomiskt synsätt som bidrar till ekonomiskt ansvarstagande och god ekonomisk hushållning. När budgeten är beslutad upprättar nämnderna verksamhetsplaner och detaljbudgetar som redovisar hur nämnderna planerar att uppnå mål inom tilldelad ekonomisk ram.

7.3 Roller och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för den ekonomiska planeringen och fastställer riktlinjer för den ekonomiska styrningen.

Varje nämnd ansvarar för att beslutade mål och uppdrag genomförs inom ramen för de resurser som tilldelats nämnden. Nämndernas och förvaltningarnas arbete ska präglas av ett helhetstänk där kommunens främsta ska gå före den enskilda verksamhetens resultat. Vid konflikt mellan verksamhetens mål och de ekonomiska medlen är ekonomin överordnad målen, vilket innebär att kommunen inte ska bedriva ofinansierad verksamhet.

Ekonomiavdelningen ansvarar för ekonomiadministrativa beslut. Dessa sammanställs i ekonomihandboken samt i särskilda dokument till exempel kravhanteringsrutiner och tillämpningsanvisningar till attestreglementet.

7.4 Ekonomisk uppföljning och prognos

Genom löpande uppföljning säkerställs att verksamhetens resurser används i enlighet med de mål och riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige.

Nämnderna lämnar prognoser (på helår) för nämndens resultat minst två gånger per år. Nämndernas prognoser samt prognosen för kommunens totala resultat rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen samt i delårsrapporten och i

årsredovisning till kommunfullmäktige. En prognostiserad budgetavvikelse ska förklaras och rapporteras till aktuell nämnd och till ekonomiavdelningen. Ekonomiavdelningen för vidare rapportering till kommunstyrelsens arbetsutskott. Över- och underskott i driftverksamheten får inte överföras till nästkommande år. Vid en negativ prognos ska en åtgärdsplan omgående tas fram där det framgår hur nämnden planerar att nå en ekonomi i balans. Vid konflikt mellan mål och ekonomiska medel är ekonomiska medel överordnat mål.

7.5 Investeringar

Investeringar görs i Partille kommun inom löpande årliga investeringar. Investeringarna och kapitalkostnaderna budgeteras på respektive nämnd.

Investeringar inom den avgiftsfinansierade verksamheten finns redovisade under respektive avgiftskollektiv (VA-verksamheten och Avfallsverksamheten). Kostnaderna för dessa investeringar täcks av deras respektive intäkter och belastar inte skattekollektivet.

Övriga investeringar är av engångskaraktär, exempelvis i infrastruktur. Dessa binds per objektsnivå. Omdisponering mellan objekt på respektive nämnd är möjligt om förvaltningschef eller samhällsbyggnadschef godkännt. För Samhällsbyggnadskontorets skiljs kapitalkostnaderna ut från övrig driftsbudget då nämnden kompenseras fullt ut för kostnaderna.

Överskott i investeringsbudgeten från tidigare år kan ombudgeteras. Ombudgeteringar beslutas av Kommunfullmäktige i samband med beslut om årsredovisning.

Nämnderna ska regelbundet följa upp sin investeringsbudget på samma sätt som driftsbudgeten och redovisas i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

Kommunkoncernens investeringar innefattar kommunens och Parthaella AB:s investeringar. Parthaellas investeringar och deras finansiering regleras genom att fullmäktige beslutar om en investeringsram och ett lånetak. Kommunfullmäktige ska också ta ställning innan beslut fattas i bolagen om större investeringsprojekt i verksamhetslokaler. Uppföljning av koncernens investeringar görs i delårsrapporten och årsredovisningen.

7.6 Avgiftsfinansierad verksamhet

Kommunens vatten- och avloppstjänster är helt avgiftsfinansierade. Det innebär att tjänsterna inte betalas med skattemedel. Istället tas avgifter ut från de hushåll och verksamheter som är anslutna till nätet – det så kallade VA-kollektivet. Ett liknande system gäller för kommunens avfallshantering. Utgångspunkten är att avgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för VA-tjänsterna och för avfallshanteringen. Intäkterna får dock inte generera vinst enligt den så kallade självkostnadsprincipen i kommunallagen (1991:900, 8 kap. 3c §).

De avgiftsfinansierade verksamheterna nyttjar kommunen som internbank. Kommunen tar då ut en avgift för detta. Avgiften är den samma som SKRs (Sveriges Kommuner och Regioner) fastställda internränta. För 2024 är avgiften 2,5 procent.

Taxor och avgifter som inte beslutas av nämnd beslutas av fullmäktige. Borgensavgifter uppdateras årligen i enlighet med kommunens riktlinje för borgensåtagande.

8 Kommunkoncernens mål för perioden

Partille kommun är en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar kommun. Den ekonomiska, miljömässiga och sociala hållbarheten samlas under de verksamhetsmässiga målområdena, vilka vi finner i kommunens vision ”mitt i det goda livet”. Den ekonomiska hållbarheten redogörs också för inom kommunfullmäktiges finansiella målområde ”god ekonomisk hushållning”.

Uppföljning av kommunens och kommunens bolags verksamhetsmässiga och finansiella målområden görs vid del- och helårsbokslut.

Kommunenkoncernens styrmodell med mål- och fokusområden

Mitt i det goda livet - kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga målområden

I Partille lever du mitt i det goda livet. Här bor du i bra bostadsområden med naturen inpå knuten samtidigt som du har nära till service och storstadens pulserande liv.

Visionen beskriver vad vi vill och vart vi ska. Visionen är vägledande för allt arbete som sker i kommunen. Kommunfullmäktige beslutar om kommunkoncernens tre övergripande målområden och till varje målområde finns en målbild som beskriver vad vi vill uppnå inom respektive målområde. Till varje målområde finns också ett antal fokusområden som förtydligar den politiska viljeriktningen för perioden. Fokusområdena och de övergripande indikatorerna ska vara vägledande för nämnderna när de sätter sina nämndmål inom respektive målområde. Där så är möjligt ska nämndernas mål i verksamhetsplanerna bidra till att kommunfullmäktiges indikatorer utvecklas i önskad riktning.

Med hjälp av målbilderna samt fokusområdena tydliggörs vad som är viktiga just nu. Med hjälp av resultatet från de mål och indikatorer vi följer upp kan vi tala om vi är på rätt väg, om vi inte är det, så är vi snabba med att ställa om.

5.1.1 Kommunfullmäktiges indikatorer

Målområden och målbilder samt fokusområden ligger till grund för urvalet av indikatorer. Indikatorerna avser att mäta målområdena och ge en bild om utfallet följer önskad utveckling. Målsättningen anges enligt önskad utveckling; minska, öka, bevara eller balanserad. Balanserad innebär att målsättningen sätts och följs upp med hänsyn till enskilda års förutsättningar även om den långsiktiga önskvärda riktningen till exempel är öka eller minska. Det kan bero på externa påverkansfaktorer kommunen har svårt att råda över, till exempel konjunktionella förutsättningar som kan påverka kommunen. Kommunfullmäktiges indikatorer kompletteras med en analys för att få en helhetsbild av målområdenas utveckling.

Hållbarhet i Partille

Målbild:

I Partille tar vi ansvar för att dagens och kommande generationer ska kunna leva ett gott liv. Vår verksamhet bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt där varje individ är viktig, varje medarbetare kan göra skillnad och alla dagar räknas. Genom att vara drivande i det lokala omställningsarbetet är vi en förebild för en hållbar samhällsutveckling.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning 2024
Verksamhetens resultats andel av skatteintäkter och statsbidrag - genomsnittlig utveckling över tre år (andel kommun)	3,8	6,8	9,2		Balanserad (Minst 1,0 procent)
Medarbetarengagemangsindex	70,5	71	71,7		Öka (73 till år 2024)
Sjukfrånvaro (andel)	9,1	8,5	8,8		Balanserad
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/per invånare	418	416	-		Minska
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/invånare	1,25	-	-		Minska

Lära och verka i Partille

Målbild:

Med tidiga insatser och start i en skola med hög kvalitet utvecklas barn och unga till att nå sin fulla kapacitet. Här skapas en god självkänsla och viljan att fortsätta lära. I Partille är varje medborgare trygg i sig själv och kan utnyttja sin fulla potential. I Partille har vi ett starkt och levande näringsliv med ett attraktivt företagsklimat som skapar arbetstillfällen och tillväxt.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning 2024
Behörighet till gymnasiet. Elever åk nio som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor (andel)	90,5	87,9	86,9		Öka
Företagsklimat – Insikt Nöjd-Kund-Index	71	74	75		Öka
Svenskt näringsliv – kommunens samlade betyg	3,8	3,93	3,83		Öka

Bo i och uppleva Partille

Målbild:

I Partille har vi trygga och attraktiva miljöer att bo och leva i. Här upplever alla en meningsfull tillvaro och livskvalitet hela livet oavsett förutsättningar. Här finns blandade boendeformer med närhet till såväl natur som storstad. Med välkomnande besöksmål, mötesplatser och tätortsnära grönområden skapar vi förutsättningar för det goda livet

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning 2024
Hur trygg känner du dig i det område där du bor? (Lokal trygghetsundersökning, andel positiva svar)	90	-	91		Bevara
Trygg i skolan åk 9 (andel positiva svar)	-	75,4	-		Öka
Befolkningstillväxt (andel)	1,4	0,9	0,4		Balanserad
Deltagartillfällen i idrottsföreningar (antal/invånare 7-20 år)	39	38,4	-		Bevara

8.1 God ekonomisk hushållning - kommunfullmäktiges finansiella målområden

Kommunallagen stadgar att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter samt i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen.

En god ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kunna genomföra de sociala och politiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. En balanserad finansiell utveckling behövs för att kommunens service ska kunna behållas och utvecklas. För att säkerställa lika förutsättningar för alla kommuninvånare har kommunen möjlighet att nyttja den resultatutjämningsreserv kommunen innehar, förutsatt att övriga krav för att tillämpa resultatutjämningsreserven uppfylls.

Innebörden av god ekonomisk hushållning definieras av varje kommun. För Partille kommun innebär God ekonomisk hushållning att kommunens verksamhet och ekonomi utvecklas ansvarsfullt. Målsättningar ska medföra att kommunens verksamhet bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal välfärd och efterlämnar goda sociala, miljömässiga och ekonomiska förutsättningar.

Kommunens resultat och risk:

Målbild:

För att finansiera det planerade investeringsbehovet utan att behöva ta lån behöver kommunen ha positiva ekonomiska resultat. Genom att se till våra intäkter ökar mer än kostnaderna tar vi ansvar för en långsiktig hållbar ekonomi.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning
Verksamhetens resultats andel av skatteintäkter och statsbidrag genomsnittlig utveckling över tre år	3,0	6,8	9,2		Balanserat (minst 1,0 procent)
Skatteintäkter och statsbidrag ska över tid öka i högre takt än nettokostnaderna	Ja	Ja	Ja		Bevara

Kommunens finansiella kapacitet

Målbild:

För att framtidens kommuninvånare ska ges möjlighet till samma välfärd som dagens kommuninvånare ska kommunens investeringar göras med egna medel utan att kommunen tar lån.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning
Soliditeten över en treårsperiod (procent) *	-	29	31	→	Bevara
Investeringarnas egenfinansiering av skatteintäkter (procent) *	-	200	233	→	Bevara (minst 100 procent)

* Indikator omräknad från 2022 pga. omklassificering av samtliga hyresavtal

Koncernens resultat och risk

Målområde:

Genom att se till att koncernens nettokostnader inte ökar i förhållande till skatteintäkterna tar vi ansvar för en långsiktig och effektiv hållbar ekonomi.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatter och statsbidrag (andel)	79	77	75	→	Bevara

Koncernens finansiella kapacitet

Målområde:

Genom att följa att koncernens soliditet bevaras och att lånenivån är balanserad tar vi ansvar för att framtidens kommuninvånare ska ges möjlighet till samma välfärd som dagens kommuninvånare.

Indikator	2020	2021	2022	Trend	Målsättning
Soliditeten över en treårsperiod (procent)	41	44	46	→	Bevara
Låneskuldens utveckling (mnkr)	3 015	2 915	2 738	→	Balanserad (max 4 000 mnkr)

8.2 Strategi 2035

Strategi 2035 är en sammanfattning av de olika verktyg vi använder för att nå kommunens vision och mål. Strategin visar de delar som vi redan gör bra och uppmuntrar oss att göra mer av det.

Strategi 2035

Våra värdeord genomsyrar allt vårt arbete - alltid och överallt. Värdeorden sammanfattar tillsammans med strategin kommunens arbetsätt, vår inre kultur och våra förhållningssätt. Vår inre kultur bidrar till utveckling, våra arbetsätt skapar så väl ekonomiska som mänskliga värden och våra förhållningssätt tar avstamp i medvetenhet, samarbete och långsiktighet. I Partille är varje kund viktig, här kan varje medarbetare göra skillnad och alla dagar räknas.

9 Räkenskaper

Resultaträkning

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter	560	580	600	620	640
Verksamhetens kostnader	-2 879	-2 840	-2 975	-3 074	-3 190
Avskrivningar	-77	-229	-230	-235	-240
Verksamhetens nettokostnader	-2 396	-2 489	-2 605	-2 689	-2 790
Skatteintäkter	2 129	2 289	2 390	2 504	2 621
Generella statsbidrag och utjämning	282	243	278	258	247
Verksamhetens resultat	14	44	63	74	78
Finansiella intäkter	15	14	17	17	15
Finansiella kostnader	-5	-40	-60	-60	-50
Resultat efter finansiella poster	24	18	20	31	43
Extraordinära poster	0	0	0		0
Årets resultat	24	18	20	31	43

Balansräkning

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2025	2026
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	1	1	1	1	1
Materiella anläggningstillgångar	4 464	4 364	4 309	4 304	4 324
Finansiella anläggningstillgångar	528	528	528	528	528
Summa anläggningstillgångar	4 993	4 893	4 838	4 833	4 853
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR	1	1	1	1	1
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Exploateringsfastigheter mm	13	13	13	13	13
Kortfristiga fordringar	403	403	403	403	403
Kortfristiga placeringar	662	662	662	662	662
Kassa och bank	77	257	421	449	467
Summa omsättningstillgångar	1154	1 335	1 499	1 527	1 545
Summa tillgångar	6 148	6 229	6 338	6 361	6 399
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
SUMMA EGET KAPITAL	1 893	1 911	1 931	1 962	2 005
varav årets resultat	154	18	20	31	43
varav resultatutjämningsreserv (RUR)	200	200	200	200	200
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	256	320	409	401	396
Skatter	0	0	0	0	0
Övriga avsättningar	18	18	18	18	18
Summa avsättningar	274	338	427	419	414
SKULDER					
Långfristiga skulder	3 540	3 539	3 539	3 539	3 539
Kortfristiga skulder	441	441	441	441	441
Summa skulder	3 981	3 980	3 980	3 980	3 980
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 148	6 229	6 338	6 361	6 399

Kassaflödesanalys

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2025	2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	154	18	20	31	43
Ej likviditetspåverkande poster	33	111	155	197	217
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital	187	129	175	228	260
Förändring omsättningstillgångar o kortfr. skulder	-143	181	164	28	18
Kassaflöde från den löpande verksamheten	44	311	339	256	278
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	38	-129	-175	-230	-260
Investering i finansiella anläggningstillgångar	237	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	275	-129	-175	-230	-260
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	0	0	0	1	0
Förutbetalda intäkter (långfristig skuld)	-85	-1	0	0	0
Amortering av skuld	0	0	0	1	0
Förändring långfristiga fordringar	-240	-1	0	0	0
Kassaflöde från Finansieringsverksamheten	-325	-2	0	2	0
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början	83	77	257	421	449
Likvida medel vid årets slut	77	257	421	449	467
Förändring likvida medel	-6	180	164	28	18

9.1.1 Bilaga 2: Investeringar per nämnd (kr)

Kommunstyrelsen

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar Inventarier	100 000	100 000	100 000
Summa	100 000	100 000	100 000

Kommunkontoret

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar Inventarier	10 000 000	5 000 000	5 000 000
Summa	10 000 000	5 000 000	5 000 000

Kommunfullmäktige

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar Inventarier	100 000	100 000	100 000
Summa	100 000	100 000	100 000

Samhällsbyggnadskontoret

Investeringstyp	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Löpande investeringar	44 250 000	44 250 000	44 250 000
Övriga investeringar	88 000 000	112 000 000	117 000 000
Avgiftsfinansierade investeringar	14 400 000	49 150 000	70 150 000
Summa	146 650 000	205 400 000	231 400 000

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
IT-utrustning	100 000	100 000	100 000
Inventarier	100 000	100 000	100 000
Fordon o maskiner	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Allmän plats / gaturum	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Reinvestering lekplatser	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Allmän platsmark / träd	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Underhållsbeläggningar	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Brounderhåll och murar	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder	2 250 000	2 250 000	2 250 000
Reinvestering av gatubelysning	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Investering K2020 lokal	750 000	750 000	750 000
Åtgärder dagvattenkulvert	500 000	500 000	500 000
Utbyggnad av GCM-nät	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Bergsäkring	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Säkerhetshöjande åtgärder översvämning	500 000	500 000	500 000
Reservkraft och säkerhet	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Bokedalen	100 000	100 000	100 000
Knipeflågsbergen	100 000	100 000	100 000
Vägar för arrendatorer	50 000	50 000	50 000
Odlingsområden	50 000	50 000	50 000
Koloniområdet Amerika	200 000	200 000	200 000
Skogsvägar	250 000	250 000	250 000
Gamla tippar	300 000	300 000	300 000
Skogsstigar och leder	600 000	600 000	600 000
Stabilitetshöjande åtgärder	200 000	200 000	200 000
Summa	44 250 000	44 250 000	44 250 000

Övriga investeringar

Projekt	Utfall t.o.m 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan fr.o.m 2027	Totalt
Aktivitetsyta Öjersjö	0	0	1 000 000	0	0	0	1 000 000
Jonseredsvägen	5 662 650	4 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	0	54 662 650
Tvärled E20 - RV40	1 726 413	910 223	500 000	500 000	500 000	0	4 136 636
Gamla kronv, sättningskador	927 887	2 000 000	2 000 000	1 000 000	1 000 000	0	6 927 887
Gavelåsbron	4 681 341	2 000 000	15 000 000	20 000 000	0	0	41 681 341
Laxfiskev. stabilisering och GC-väg	784 518	7 000 000	8 000 000	3 000 000	0	0	18 784 518
Högbron industrivägen Sävedalen	0	500 000	1 500 000	0	0	0	2 000 000
Tunnelågar Oddsväg-Åbrinken	0	0	3 000 000	0	0	0	3 000 000
GC-bro över säveån	0	0	500 000	0	0	0	500 000
Bostäder Anneberg	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	2 000 000
Bostäder Gökegård/Ramsegård	84 965 991	25 641 648	1 500 000	1 500 000	1 500 000	0	115 107 639
Bostäder Björnekulla	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	0	6 000 000
Infrastruktur FÖP centrala Partille	194 958 332	4 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	0	258 958 332
Bostäder Jonsered fabriker	82 737	1 000 000	5 000 000	25 000 000	25 000 000	0	56 082 737
William gibsons väg	114 103	2 000 000	0	2 000 000	0	0	4 114 103
Bostäder Furulund centrum	0	0	1 000 000	10 000 000	45 000 000	45 000 000	101 000 000
GC-väg Gökegård-Karis lycka	0	0	5 000 000	0	0	0	5 000 000
GC-väg Hålsjövägen-Björkdalsvägen	0	0	5 000 000	0	0	0	5 000 000
GC-väg Industriv-Gamla kronv	0	0	0	5 000 000	0	0	5 000 000
GC-väg Partille port	0	0	0	6 000 000	7 000 000	0	13 000 000
Ny förskola Sävedalen	0	0	2 000 000	0	0	0	2 000 000
Summa	293 903 972	50 051 871	88 000 000	112 000 000	117 000 000	45 000 000	705 955 843

Avgiftsfinansierade investeringar

Projekt	Investeringsinkomster			Investeringsutgifter			Investeringsnetto		
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
VA-verksamheten									
Styr och regler, ombyggnad	0	0	0	1 000 000	750 000	750 000	1 000 000	750 000	750 000
Inventarier	0	0	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Anslutningsavgifter. VA- & AVL	200 000	200 000	200 000	0	0	0	-200 000	-200 000	-200 000
Reinvestering ledningsnät	0	0	0	13 500 000	13 500 000	13 500 000	13 500 000	13 500 000	13 500 000
Vattenförsörjning Jonsered	0	0	0		3 000 000	0	0	3 000 000	0
Renovering reservoarer VR4	0	0	0	2 000 000	0	0	2 000 000	0	0
Björnekulla	2 000 000	0	0	0	0	0	-2 000 000	0	0
Furulund	0	0	0	0	10 000 000	30 000 000	0	10 000 000	30 000 000
Jonsereds fabriker	0	0	5 000 000	0	8 000 000	0	0	8 000 000	-5 000 000
Besöksverksamhet Bokedalen	0	0	0	0	0	3 000 000	0	0	3 000 000
Anneberg	0	0	0	0	0	4 000 000	0	0	4 000 000
Ny förskola Sävedalen	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	1 000 000	-1 000 000	0
Hallegårdsvägen seniorboende	1 000 000	0	0	0	0	0	-1 000 000	0	0
Kniven	0	0	3 000 000	0	0	2 000 000	0	0	-1 000 000
Avfallsverksamheten									
Inköp av kärl	0	0	0	0	15 000 000	15 000 000	0	15 000 000	15 000 000
Omlastningsstation vid ÅVC	0	0	0	0	0	10 000 000	0	0	10 000 000
Summa	3 200 000	1 200 000	8 200 000	17 600 000	50 350 000	78 350 000	14 400 000	49 150 000	70 150 000

Kultur och Fritidsnämnd

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar inventarier	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Summa	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Utbildningsnämnden

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Lokalanpassningar	2 000 000	1 000 000	1 000 000
Arbetsmiljöåtgärder	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Lekplatser/skolgårdar/idrottsplats	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Verksamhetsförändring	1 000 000	3 000 000	4 000 000
Enheternas investeringsram	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Summa	9 500 000	10 500 000	11 500 000

Övriga investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nystart ny förskola Lexby	2 000 000	1 000 000	0
Summa	2 000 000	1 000 000	0

Social- och arbetsnämnd

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar Inventarier	500 000	500 000	500 000
Summa	500 000	500 000	500 000

Vård- och omsorgsnämnd

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastigheter	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Arbetsmiljöåtgärder	500 000	500 000	500 000
IT-investeringar	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Reinvesteringar Inventarier	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Summa	4 000 000	4 000 000	4 000 000

Bygg- och miljönämnd

Löpande investeringar

Projekt	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Reinvesteringar Inventarier	200 000	200 000	200 000
Summa	200 000	200 000	200 000

9.1.2 Bilaga 3 Lokalinvesteringar Partillebo AB

Projekt	Utfall t.o.m 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan fr.o.m 2027	Totalt
Gruppbostad Ramsegård LSS	0	7 000 000	20 000 000	6 000 000	0	0	33 000 000
Jonsereds trädgårdar	5 000 000	22 000 000	16 000 000	0	0	0	43 000 000
Konstgräsplan Jonsereds IP	0	11 000 000	0	0	0	0	11 000 000
Förskola Lexby (Nygårdsvägens förskola)	3 000 000	23 000 000	25 000 000	3 000 000	0	0	54 000 000
Sotenäs förskola	0	0	25 000 000	25 000 000	3 000 000	0	53 000 000
Partille Simhall	111 000 000	13 000 000	135 000 000	135 000 000	135 000 000	72 000 000	601 000 000
Partille Port Kv3 övriga lokaler	12 000 000	1 000 000	5 000 000	11 000 000	11 000 000	3 000 000	43 000 000
Garage P-hus Partille Port Kv3	4 000 000	0	11 000 000	70 000 000	70 000 000	60 000 000	215 000 000
Vallhamra skola tillbyggnad	3 000 000	0	5 000 000	7 000 000	7 000 000	0	22 000 000
Projekt stallet Jonsereds trädgårdar	0	0	5 000 000	15 000 000	0	0	20 000 000
Furulunds centrum, utveckling kommunlokaler	0	5 000 000	10 000 000	0	0	0	15 000 000
LSS Öjersjö Hill	37 000 000	3 000 000	0	0	0	0	40 000 000
Övrigt och löpande förvaltningsprojekt lokaler	25 000 000	19 000 000	6 000 000	5 000 000	5 000 000	150 000 000	210 000 000
Summa	200 000 000	104 000 000	263 000 000	277 000 000	231 000 000	285 000 000	1 360 000 000

Bilaga 3 Överföring från kommunens helägda bolag

Trygghetsskapande åtgärder i centrum

Partilles centrala och södra centrum har behov av trygghetsskapande insatser. Gamla stadsparken, pendelstationen, södra centrum samt området runt Kniven är platser som pekas ut som otrygga utifrån Partilles lokala trygghetsundersökningar. Följande insatser är socialt förebyggande arbete som ger liv, rörelse, integration och ökad trygghet:

Centrumvärdar

Centrumvärdar som arbetar för ökad trygghet i de centrala delarna av Partille. Trygghetsvärdarna är personer som står långt från arbetsmarknaden. Genom att erbjuda extratjänster kan en som idag står långt från arbetsmarknaden stärka sina möjligheter till anställning. Centrumvärdarna har redan startat arbete på flera mötesplatser och är ett uppskattat inslag bland boende, kommunala verksamheter och externa organisationer.

En handledare med uppdrag att tillsammans med extratjänster och boende i de centrala delarna av Partille skapa aktiviteter som bidrar till ökad gemenskap och i förlängningen till trygghet, integration och hållbarhet.

Partille grönskar

En trädgårdsmästare som tillsammans med lärlingar håller i odlingsprojekt med boende och på förskolor, skolor och trygghetsboenden i området kring Partille centrum.

Områdesteam

En projektledare samt områdesutvecklare som arbetar socialt förebyggande med hjälp av ungdoms- och seniorambassadörer. Huvudinriktning på arbetet är föräldrastöd, läxhjälp, uppsökande förebyggande arbete, ökat föreningsliv, meningsfull fritid och utvecklandet av generationsöverskridande mötesplatser. Skolorna är viktiga mötesplatser i det områdebaserade arbetet. Områdesteamet spänner över tre förvaltningar; Utbildningsförvaltningen, Social- och arbetsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen som samarbetar med flera externa parter som polis, räddningstjänst, fastighetsägare och föreningslivet.

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Medel ska gå till det brottsförebyggande arbetet. Kommunen står inför att ta ett större ansvar för det lokala brottsförebyggande arbetet. I enlighet med ny lagstiftning kommer ett strategiskt lokalt brottsförebyggande råd startas upp. Rådet ska tillsammans med polis och andra aktörer såsom föreningsliv, näringsliv och fastighetsägare aktivt arbeta samt samordna arbetet för att motverka brott vilket i förlängningen ökar tryggheten i kommunen.

Fullföljda studier

Medel ska gå till insatser för att möjliggöra att elever fullföljer sina studier. Kommunen ska erbjuda läxhjälp i skolor där behoven är stora för att möjliggöra att elever når gymnasiebehörighet.

Flera projekt kommer ske i linje med fullföljda studier. Bland annat ska fritidshemmens betydelse för fullföljda studier utvärderas genom att utbildningsnämnden under en period (i begränsad omfattning) erbjuder plats på fritidshem till barn som enligt nuvarande riktlinje inte har rätt till fritidshem, detta för att se om det bidrar positivt till deras skolgång. Detta går hand i hand med den utredningar (Utredning om utökad rätt till fritidshem SOU 2022:61) där utökad rätt till fritidshem föreslås och eventuellt kommer att träda i kraft i juli 2025.

Föräldraskapsstöd

Medel ska gå till insatser för att förstärka och bredda föräldraskapsstödet i kommunen. Fokus ska ligga på hälsofrämjande och förebyggande insatser som ökar föräldrars kunskap om barns hälsa och utveckling och som stärker familjers sociala nätverk. Arbetet ska ligga i linje med kommunens satsning på Fullföljda studier och Trygga miljöer.